

København, den 05.07.2024

Sagsnr. 2023-2168 og
2023-2290
1. advokatkreds

K E N D E L S E

Sagens parter:

Sagsnr. 2023-2168

I denne sag har [advokat A] på vegne af [klager 1] under konkurs klaget over advokat Lars Berg Dueholm, København K.

Sagsnr. 2023-2290

I denne sag har [advokat A] på vegne af [skifteretten] klaget over advokat Lars Berg Dueholm, København K.

Klagens tema:

Sagsnr. 2023-2168

[Advokat A] har på vegne af [klager 1] under konkurs klaget over, at advokat Lars Berg Dueholm har tilsidesat god advokatskik ved som kurator i [klager 1] under konkurs at foretage prøvelse og godkendelse af et krav på 32.875 kr. for arbejde udført for selskabet og selskabets ledelse forud konkursen, og ved at ændre oprindeligt indstillet kuratorvederlag på 84.242,25 kr. ekskl. moms til 126.117,25 kr. ekskl. moms som følge af tilbagekaldelse af kravet på 32.875 kr.

Sagsnr. 2023-2290

[Advokat A] har på vegne af [skifteretten] klaget over, at advokat Lars Berg Dueholm har tilsidesat god advokatskik ved som kurator i [klager 1] under konkurs at foretage prøvelse og godkendelse af et krav på 32.875 kr. for arbejde udført for selskabet og selskabets ledelse forud konkursen, og ved at ændre oprindeligt indstillet kuratorvederlag på 84.242,25 kr. ekskl. moms til 126.117,25 kr. ekskl. moms som følge af tilbagekaldelse af kravet på 32.875 kr.

Henset til at klagen indgivet af [klager 1] under konkurs og klagen indgivet af [skifteretten] er enslydende, behandles klagerne samlet.

Datoen for klagen:

Klagerne er modtaget i Advokatnævnet den 10. juli 2023.

Sagsfremstilling:

[Advokatfirma A], hvor advokat Lars Berg Dueholm var partner, opkrævede ved faktura af 16. juli 2021 til [klager 1] salær for juridisk rådgivning med 26.300 kr. ekskl. moms, dvs. 32.875 kr. inkl. moms.

[Klager 1] blev på baggrund af begæring fra selskabet den [dato] af [skifteretten] taget under konkursbehandling, og advokat Lars Berg Dueholm blev udmeldt som kurator.

Af advokat Lars Berg Dueholms fordringsliste af 28. september 2021 for [klager 1] under konkurs fremgik 9 fordringer, herunder bl.a. fra [advokatfirma A], CVR-nr. [...], på 32.875 kr., der den [dato] blev indstillet til godkendelse.

Af advokat Lars Berg Dueholms salærredegørelse til [skifteretten] af 3. august 2022 for behandlingen af [klager 1] under konkurs fremgik bl.a., at kurator havde anvendt ca. 55 juristtimer på boets behandling, og at der herudover havde været anvendt ca. 15 bobehandlertimer, samt at han indstillede, at der blev tillagt ham et samlet salær på 84.242,25 kr. ekskl. moms som kurator. Af indstillingen fremgik endvidere bl.a.:

"Heri er taget hensyn til de involverede økonomiske værdier, bobehandlingens varighed, de retlige skridt og undersøgelser som bobehandlingen har givet anledning til, resultatet heraf samt den med boets behandling medgåede tid, ikke under ca. 55 jurist- og 15 bobehandlertimer."

Ved e-mail af 25. august 2022 til advokat Lars Berg Dueholm skrev [skifteretten] bl.a.

"Hermed opfølgning på telefonsamtale d.d.

[...]

3) Kuratorhabilitet vedrørende fordringsprøvelse af § 94-krav

Det fremgår af regnskabet, at der er godkendt og aconto-udloddet et § 94-krav på 32.875 kr. Det fremgår af den fremsendte udlodningsliste, at fordringens kreditor er dit advokatkontor, og du har d.d. oplyst, at kravet vedrørte din rådgivning af direktøren forud for og i forbindelse med konkursens indtræden.

Da dit kontor er kreditor på kravet, samt da rådgivningen blev udført af dig, er det skifterettens opfattelse, at du som kurator er inhabil til at varetage fordringsprøvelsen af dit kontors krav imod boet.

Du bedes venligst meddele skifteretten, hvorvidt § 94-kravet fastholdes. I

bekræftende fald vil skifteretten udpege en ad hoc kurator til at varetage fordringsprøvelsen af kravet."

Advokat Lars Berg Dueholm fremsendte den 25. august 2022 salærredegørelse til [skifteretten], hvoraf det bl.a. fremgik, at kurator havde anvendt ca. 55 juristtimer på boets behandling, at der herudover havde været anvendt ca. 15 bobehandlertimer, samt at han indstillede, at der blev tillagt ham et samlet salær på 90.742,25 kr. ekskl. moms som kurator.

Advokat Lars Berg Dueholms fremsendte den 25. august 2022 revideret salærredegørelse, hvoraf det fremgik, at kurator havde anvendt ca. 55 juristtimer på boets behandling, at der herudover havde været anvendt ca. 15 bobehandlertimer, samt at han indstillede, at der blev tillagt ham et samlet salær på 126.117,25 kr. ekskl. moms som kurator.

[Skifteretten] afsatte ved kendelse af [dato] advokat Lars Berg Dueholm som kurator. Af kendelsen fremgik bl.a.:

"Oplysningerne i sagen

Den 3. august 2022 modtog skifteretten udkast til boredegørelse, salærindstilling og boregnskab fra kurator, advokat Lars Berg Dueholm. Ved gennemgang af regnskabet konstaterede skifteretten, at konkursboet havde foretaget en aconto udlodning på 32.875 kr. vedrørende et krav omfattet af konkurslovens § 94, som blev godkendt på et fordringsprøvelsesmøde den [dato]. Det fremgik af udlodningslisten, at kravets kreditor var [advokatfirma B], CVR-nr. [...], som er det advokatkontor, som kurator, advokat Lars Berg Dueholm, er advokat og partner i.

Skifteretten rettede den 25. august 2022 telefonisk henvendelse til kurator med anmodning om belysning af de faktiske omstændigheder vedrørende det nævnte § 94-krav. Kurator oplyste i den forbindelse, at kreditor på § 94-kravet var kurators advokatkontor.

Kravet vedrørte den rådgivning, som kurator ydede til selskabet og dets direktør i forbindelse med konkursens indtræden. Da selskabet senere gik konkurs, anmeldte kurator kravet i konkursboet, foretog fordringsprøvelse af kravet og gennemførte aconto udlodning af beløbet.

Skifteretten sendte den 25. august 2022 en e-mail til kurator, hvori skifteretten anførte, at kurator var inhabil til at forestå fordringsprøvelsen af det anmeldte § 94-krav, da kreditor på kravet var kurators eget advokatkontor, samt da den rådgivning, som kravet vedrørte, var udført af kurator selv.

Kurator fremsendte den 25. august 2022 et udkast til revideret regnskab og salærredegørelse. Det fremgik af kurators fremsendelsesbrev, at

"Under henvisning til det nedenfor anførte kan det oplyses, at det anmeldte § 94-krav uden præjudice tilbagekaldes, idet boet nu foreslås afsluttet uden udlodning i medfør af konkurslovens § 143, jf vedhæftede reviderede boregnskab og salærredegørelse. Den skete aconto udlodning vil derfor naturligvis blive refunderet i forbindelse med boets afslutning."

Det fremgik af den reviderede salærindstilling, at det indstillede kuratorvederlag, efter tilbagekaldelsen af § 94-kravet, udgør 126.117,25 kr. med tillæg af moms. I kurators første salærindstilling, dateret den 3. august 2022, udgjorde det indstillede kuratorvederlag 84.242,25 kr.

Kurators anbringender

Ved retsbog af den 14. september 2022 pålagde skifteretten kurator at redegøre for forløbet.

Det fremgår bl.a. af kurators redegørelse af den 15. september 2022, at

"...

Jeg kan indledningsvist oplyse, at det omhandlede salærkrav i henhold til konkurslovens §

94 frafaldes endeligt, således der ikke skal ske yderligere drøftelser af dette forhold.

Det

aconto-udloddede beløb er således i denne forbindelse tilbagebetalt d.d.

[...]

Skifteretten afsagde

Kendelse:

Ifølge konkurslovens § 114, stk. 1, kan skifteretten afsætte en kurator, hvis særlige grunde taler derfor.

Kurator, advokat Lars Berg Dueholm, har på et fordringsprøvelsesmøde den [dato] godkendt et krav omfattet af konkurslovens § 94 på 32.875 kr., hvis kreditor var [advokatfirma B], som er det advokatkontor, som kurator er advokat og partner i. Kravet vedrørte rådgivning af det konkursramte selskab og dettes direktør udført af advokat Lars Berg Dueholm i perioden umiddelbart før konkursens indtræden. Kurator har derefter foretaget en aconto udlodning af beløbet til sit advokatkontor.

Da den rådgivning, som gav anledning til kravet, er udført af kurator selv, samt da kravets kreditor er kurators eget advokatkontor, finder skifteretten, at kurator var inhabil til at forestå fordringsprøvelsen af dette krav, jf. konkurslovens § 238, stk. 1. Skifteretten finder på ovenstående baggrund, at der herefter foreligger sådanne

særlige grunde, som taler for afsættelse af kurator. Skifteretten har herved lagt særlig vægt på den skete aconto udlodning § 94-kravet. At skifteretten ikke fremkom med bemærkninger efter modtagelse af kurators indstillingsliste til fordringsprøvelsesmødet den [dato], kan, henset til forholdets grovhed, ikke føre til et andet resultat. Det kan heller ikke føre til et andet resultat, at kurator, efter skifterettens henvendelse, har tilbagekaldt kravet og returneret beløbet til konkursboet."

Det fremgik endvidere, at [advokat B] blev udmeldt som kurator, og at skifteretten pålagde hende at foretage en vurdering af, om der var grundlag for at indbringe advokat Lars Berg Dueholm for advokatmyndighederne.

Advokat Lars Berg Dueholm kærede kendelsen til [landsretten].

[Skifteretten] fremsendte ved brev af 14. oktober 2022 advokat Lars Berg Dueholms kæreskrift med tillæg til [landsretten]. Heraf fremgik bl.a., at skifteretten kunne henholde sig til afgørelsen. Endvidere fremgik:

"Kæreskriftet og tillægget indeholder en række bemærkninger om skifterettens praksis vedrørende prøvelse af krav omfattet af konkurslovens § 94. Skifteretten kan oplyse følgende om denne praksis: [...]."

Da likvidator og kurator i langt de fleste sager er den samme advokat, er det skifterettens opfattelse, at kurator er inhabil til at prøve sit eget § 94-krav. Skifterettens praksis er, at skifteretten ikke påser kurators habilitet under prøvelsen af likvidators § 94-krav, hvis likvidators salærkrav ikke overstiger statskassesikkerheden. Hvis likvidators krav overstiger statskassesikkerheden, påser skifteretten prøvelsen af kravet ved at udpege en ad hoc kurator til at varetage prøvelsen.

[...]

Det er skifterettens opfattelse, at denne praksis i al væsentlighed sikrer, at ingen kreditorer lider overlast ved håndteringen af likvidators § 94-krav, da alle likvidatorkrav større end 10.000 kr., som skal betales af boets midler, prøves af en ad hoc kurator."

[...] [advokat C] blev herefter udpeget som kurator i [klager 1] under konkurs.

[Landsretten] stadfæstede ved kendelse af [dato] [skifteretten]'s afgørelse af de grunde, som skifteretten havde anført, og da det, der var fremkommet for landsretten, ikke kunne føre til et andet resultat.

[Advokat A] har oplyst, at advokat Lars Berg Dueholm tilbagebetalte det udbetalte

salær til konkursboet.

Ved brev af 14. juni 2023 til [skifteretten] skrev [advokat C] bl.a., at der efter hans opfattelse var følgende to forhold, der kunne begrunde overvejelser af, om advokat Lars Berg Dueholm havde handlet i strid med god advokatskik:

1. Prøvelse og godkendelse af § 94 krav på 32.875 kr. for arbejde udført af advokat Lars Berg Dueholm for selskabet og selskabets ledelse forud for konkursen, og
2. Ændring af oprindeligt indstillet kuratorvederlag fra 84.242,25 kr. ekskl. moms til 126.117,25 kr. ekskl. moms som følge af tilbagekaldelse af det prøvede og godkendte § 94 krav på 32.875 kr.

Af brevet fremgik endvidere bl.a.:

*"Ad klagebetingelserne i forbindelse med klage til Advokatnævnet
Indledningsvis bemærkes det at [skifteretten] må antages at have en klar retlig interesse i at kunne klage over advokater der har virket som kuratorer i konkursboer i forbindelse med disses adfærd, idet Skifteretten ikke i konkursloven har sanktioner overfor sådanne advokater ud over at kunne afsætte disse fra kuratorhvervet samt kunne vurdere kuratorernes indstillede honorar. I relation til adfærdsklager er der en klagefrist på 1 år. Fristen regnes fra det tidspunkt, hvor klager blev bekendt med det forhold som der klages over. Det bemærkes, at en klage uanset en eventuel fristoverskridelse kan behandles i det omfang Advokatnævnet finder, at der er rimelig grund til fristoverskrideisen.*

-o0o-

Ad 1.

[...]. Ifølge det oplyste, var indstillingsliste samt orientering om fordringsprøvelsen fremsendt til [skifteretten] ved e-mail af 28. september 2021 - alt i henhold til retningslinjerne i konkurslovens § 131, stk. 2, hvoraf det blandt andet fremgår, at indstillingsliste skal ligge til eftersyn på Skifterettens kontor senest 2 uger forud for mødet, hvorpå fordringsprøveisen gennemføres. Det fremgår endvidere ved gennemgang af det udleverede materiale - herunder retsbogen af [dato] - at det opgjorte § 94 krav vedrørte arbejde i forbindelse med rådgivning som advokat Lars Berg Dueholm havde ydet til selskabets og dets direktør i forbindelse med konkursens indtræden. Det fremgår intetsteds, at der er tale om arbejde udført i forbindelse med forsøg på at tilvejebringe en samlet ordning af skyldnerens økonomiske forhold, jf. konkurslovens § 94, nr. 1.

Advokat Lars Berg Dueholm har i korrespondancen herunder overfor [skifteretten] og efterfølgende overfor [landsretten] gjort gældende, at det er sædvanlig praksis i

[skifteretten] at man som kurator foretager godkendelse af egne § 94-krav, når der ikke er tale om omtvistede krav.

Denne forståelse beror efter min opfattelse på en fejlagtig forståelse af den praksis man i [skifteretten] udøver og som alene vedrører likvidatorhonorarer for det tilfælde at der har været en forudgående tvangsopløsningssag, hvor der vil være et § 94 krav af mindre størrelse med hjemmel i konkurslovens § 94 nr. 3.

Den omtalte praksis omfatter således ikke, mig bekendt, andre § 94 krav herunder krav efter konkurslovens § 94 nr. 1 som efter min opfattelse alene kan være det hjemmelsgrundlag som det af advokat Lars Berg Dueholm anmeldte krav, kunne støttes på.

Det er derfor min vurdering at denne argumentation ikke i forhold til det passerede har nogen relevans.

I relation til det konkrete, anmeldte og godkendte § 94 krav bemærkes det, at dette efter min opfattelse på det foreliggende grundlag ville være blevet afvist for det tilfælde at en fordringsprøvelse var gennemført af en uvildig kurator. Dette fordi at der alene har været tale om rådgivning af selskabet og ledelsen forud for konkursen og ikke arbejdet med en samlet ordning, hvor der efter retspraksis skal foreligge dokumentation for at et sådant arbejde rent faktisk er pågået.

Henset hertil og henset til at det må have stået advokat Lars Berg Dueholm klart, at der i forbindelse med godkendelse af netop krav efter konkurslovens § 94 nr. 1, er væsentlige betingelser for at godkendelse kan finde sted, fastsat dels ved konkursloven dels ved den retspraksis, der forefindes, er det min opfattelse, at advokat Lars Berg Dueholm herved måttet have indset at han ikke selv med rimelighed kunne forestå prøvelsen af det pågældende krav og derfor var inhabil.

Ved at foretage en sådan prøve uagtet ovennævnte, er det min opfattelse at advokat Lars Berg Dueholm har tilsidesat god advokatskik, idet han ved at gennemføre fordringsprøveisen på det foreliggende grundlag af et krav af denne karakter, åbenlyst har været inhabil.

Det er derfor min opfattelse at [skifteretten] med rimelighed har grundlag for at indbringe advokat Lars Berg Dueholm for Advokatnævnet i forbindelse med ovennævnte forhold.

I relation til forældelsesfristen for adfærdsklager, som er berørt kort ovenfor, bemærkes det, at der i nærværende sag kan være tvivl om, hvornår forældelsesfristen indtræffer.

Som det fremgik af bemærkningerne ovenfor og som advokat Lars Berg Dueholm i sit indlæg overfor [skifteretten], som gengivet i retsbogen af [dato], har gjort

gældende, har [skifteretten] modtaget meddelelse om fordringsprøvelsen i forbindelse med at indstillingslisten blev fremsendt til [skifteretten] den 28. september 2021.

Af det fremsendte materiale - herunder retsbogen af [dato] - fremgår det, at advokat Lars Berg Dueholm gør gældende, at [skifteretten] allerede den 28. september 2021 var bekendt med fordringsprøveisen af § 94 kravet og ikke reagerede herpå. Spørgsmålet er herefter om fristen for indbringelse af adfærdsklager skal regnes herfra eller fra et senere tidspunkt - nemlig den 3. august 2022, hvor [skifteretten] modtog udkast til boredegørelse, salærindstilling og boregnskab fra tidligere kurator, advokat Lars Berg Dueholm.

Efter min opfattelse bør forældelsesfristen beregnes fra det sidstnævnte tidspunkt, idet fremsendelse af indstillingsliste til [skifteretten] i henhold til konkurslovens § 131, stk. 2 alene tjener det formål at indstillingslisten ligger til eftersyn på Skifterettens kontor af hensyn til kreditorerne. I forhold til Skifteretten ligger der ikke i konkurslovens bestemmelser nogen særskilt pligt til at forholde sig til indstillingslisten, idet konkurslovens kapitel 16 i detaljerede vendinger beskriver, hvorledes fordringsprøveisen foretages - herunder at denne ene og alene foretages af kurator med der til knyttede retsvirkninger. [Skifteretten] har derfor ikke nogen aktiv rolle i forbindelse med fordringsprøveisen med mindre der fremkommer indsigelser og efterfølgende skal anlægges sag. Det er derfor min opfattelse, at man med rimelighed kan argumentere for at fristen ikke skal regnes fra det tidspunkt, hvor indstillingslisten blev fremsendt til Skifteretten alene med det formål at ligge til eftersyn på Skifterettens kontor, jf. ovennævnte bestemmelse.

Selv hvis Advokatnævnet måtte finde at fristen skulle regnes fra det pågældende tidspunkt, er det min opfattelse, at man netop i denne sag bør kunne argumentere for at fristen ikke er absolut - henset til at Skifteretten ikke har nogen grund til at foretage nærmere gennemgang af de fremsendte indstillingslister, som alene fremsendes til Skifteretten som følge af konkurslovens ordlyd.

Det er således min konklusion at forældelsesfristen på 1 år tidligst skal regnes fra 3. august 2022, hvor [skifteretten] modtog udkast til boredegørelse, salærindstilling og regnskab. Jeg vil dog anbefale at en eventuel klage indgives inden dette tidspunkt uanset at man kunne argumentere for at fristen også kunne regnes fra et lidt senere tidspunkt.

Ad 2.

Det fremgår af det fremsendte materiale - herunder retsbog af [dato], at der mellem [skifteretten] og advokat Lars Berg Dueholm var dialog omkring det godkendte og udloddede § 94 krav efter at boregnskabet var modtaget den 3. august 2022. Således tilskrev [skifteretten] den 25. august 2022 advokat Lars Berg Dueholm og anførte at kurator var inhabil til at forestå fordringsprøvelsen af det anmeldte,

godkendte og udlodde § 94 krav, idet der var tale om et krav som var anmeldt af kurator selv og dennes advokatkontor.

Det fremgår endvidere af de for mig værende oplysninger, at advokat Lars Berg Dueholm

herefter - ligeledes den 25. august 2022 - fremsendte et revideret boregnskab og en salærredegørelse, hvori det blev oplyst at det godkendte og udloddede § 94 krav nu blev tilbagekaldt og at midlerne herefter blev tilbageført til konkursboet, således at boet herefter skulle afsluttes efter konkurslovens § 143, idet det honorar som advokat Lars Berg Dueholm oprindeligt havde indstillet med kr. 84.242,25 excl. moms nu blev forhøjet uden yderligere redegørelse til kr. 126.117,25 excl. moms, hvorefter boet kunne afsluttes efter konkurslovens § 143.

Herefter traf [skifteretten] kendelse om at afsætte advokat Lars Berg Dueholm som kurator den [dato].

Spørgsmålet er herefter om advokat Lars Berg Dueholm har tilsidesat god advokatskik ved at ændre det oprindeligt indstillede honorar stort kr. 84.242,25 excl. moms i henhold til boregnskab af 3. august 2022 - til kr. 126.117,25 excl. i henhold til det korrigerede boregnskab af 25. august 2022. Korrektionerne skete ifølge det oplyste alene med baggrund i at boet som følge af den af Skifteretten påpegede inhabilitet blev tilført midler, idet det udlodde beløb nu indgik i boet.

Isoleret set har der ikke ved det passerede efter min opfattelse været risiko for at konkursboet eller kreditorerne skulle lide tab, idet det i sidste ende alene beror på Skifterettens afgørelse efter konkurslovens § 239 at fastsætte kurators vederlag.

Imidlertid er det min opfattelse at advokat Lars Berg Dueholm ved blot at forhøje honoraret som følge af den nu konstaterede inhabilitet og den deraf følgende forpligtelse til at tilbagebetale det udloddede § 94 krav kan have overtrådt god advokatskik, idet der ikke foreligger nærmere redegørelse for, hvorfor en sådan betragtelig stigning i det indstillede honorar skulle være begrundet. Sammenholdt særligt med forholdet vedrørende det prøvede og udloddede § 94 krav, hvor advokat Lars Berg Dueholm var åbenbart inhabil, er det min opfattelse at dette forhold også kan betragtes som værende i strid med god advokatskik og derfor - hvis [skifteretten] vælger at indbringe advokat Lars Berg Dueholm for Advokatnævnet - også bør indgå i klagen.

Særligt for så vidt angår argumentationen herfor, er det min opfattelse, at man her bør henvise til at konsekvensen af at det godkendte og udloddede § 94 krav nu blev frafaldet var at konkursboet blev tilført midler som ville medføre at der, således som boets kreditorer sammensatte sig, ville blive en mindre dividende til de privilegerede kreditorer i det omfang der ikke skete ændringer i det oprindeligt indstillede honorar, som fremgik af salærindstillingen fremsendt til [skifteretten] den 3. august 2022.

Der foreligger mig bekendt ikke nogen nærmere redegørelse eller begrundelse for hvorfor der skete så væsentlige ændringer i det indstillede honorar, hvorfor det med baggrund heri alene må antages at grunden hertil var at der nu ikke skete betaling af det arbejde der var udført inden konkursen. Hvis boets forhold efter advokat Lars Berg Dueholms opfattelse kunne have begrundet et højere honorar end det oprindelige indstillede burde der have været udarbejdet en særskilt redegørelse herfor.

Uanset at det er Skifteretten, der efter konkurslovens § 239, har kompetence til at fastsætte kurators vederlag endeligt, er fremgangsmåden med at forhøje det indstillede kuratorvederlag - uden nærmere redegørelse i den seneste fremsendte salærindstilling egnet til at fremkalde risiko for at de privilegerede kreditorer herved led tab."

Af udskrift af [skifteretten]'s retsbog af 3. juli 2023 fremgik, at skifteretten besluttede at anmode kurator om - på vegne af [skifteretten] og konkursboet - at indbringe tidligere kurator, advokat Lars Berg Dueholm, for advokatmyndighederne.

Ved e-mail af 6. juli 2023 til [skifteretten] skrev advokat Lars Berg Dueholm bl.a., at han ikke havde modtaget kopi af [advokat C]'s brev til [skifteretten], ligesom han ikke var foreholdt oplysningen eller vurderingerne heri. Advokat Lars Berg Dueholm anførte, at han burde have haft mulighed for at fremkomme med sine synspunkter og anmodede om en frist herfor.

[Skifteretten] svarede ved brev af 6. juli 2023, at skifteretten ikke havde fundet grundlag for at foretage en høring af advokat Lars Berg Dueholm, og at hans anmodning om fastsættelse af en frist for bemærkninger derfor ikke blev taget til følge.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

[Advokat A] har på vegne af [skifteretten] og på vegne af [klager 1] under konkurs påstået, at advokat Lars Berg Dueholm har tilsidesat god advokatskik ved som kurator i [klager 1] under konkurs at foretage prøvelse og godkendelse af et krav på 32.875 kr. for arbejde udført for selskabet og selskabets ledelse forud konkursen, og ved at ændre oprindeligt indstillet kuratorvederlag på 84.242,25 kr. ekskl. moms til 126.117,25 kr. ekskl. moms som følge af tilbagekaldelse af kravet på 32.875 kr.

[Advokat A] har til støtte herfor bl.a. henvist til [advokat C]'s brev af 14. juni 2023 til [skifteretten].

Det gøres videre gældende, at klagefristen tidligst kan regnes fra den 3. august

2022, der er datoen for advokat Lars Berg Dueholms indlevering af boopgørelse i konkursboet til skifteretten. Skifteretten havde på intet tidspunkt tidligere haft mulighed for at forholde sig til advokat Lars Berg Dueholms ageren i boet, og havde først lejlighed og grund til at stille spørgsmål til § 94-kravets berettigelse i forbindelse med skifterettens revision af bogregnskab.

Da advokat Lars Berg Dueholm kærede skifterettens kendelse om at blive afsat, kunne den nye kurator reelt først, da landsretten den [dato] stadfæstede skifterettens kendelse, påbegynde yderligere undersøgelser.

Måtte Advokatnævnet mod forventning indtage den holdning, at 1-årsfristen skal regnes fra fremsendelse af indstillingslisten til skifteretten, anmodes om, at der dispenseres fra 1-årsfristen. Til støtte herfor er bl.a. anført, at der ikke foreligger tilsvarende situationer, hvorfor klagen må behandles således at praksis på området kan etableres.

[Skifteretten] har en særlig interesse i sagens afgørelse henset til, at kurator arbejder på vegne af [skifteretten], og [skifteretten] ikke har anden sanktionsmulighed i relation til at få afklaret spørgsmålet end indbringelse af klage for Advokatnævnet. [Skifteretten] har en særlig interesse i, at advokater, der beskæftiger sig med konkursboer, udviser en ekstra høj grad af opmærksomhed henset til, at en lang række af opgaverne i et konkursbo netop udføres af kurator og ikke af retten.

Fordringsprøvelse

For så vidt angår den del af klagen, der vedrører fordringsprøvelse af salærkravet på 32.875 kr., bemærkes det, at kravet ikke er omfattet af konkurslovens § 94, idet salæret ikke vedrører et forsøg på at etablere en samlet ordning for selskabets kreditorer, hvilket er en af betingelserne for, at kravet kan anerkendes under konkurslovens § 94. Dertil kommer, at salæret i praksis - hvis arbejdet i øvrigt kunne have været godkendt i overensstemmelse med reglerne – kun kunne godkendes under forudsætning af, at der blev udpeget en ad hoc kurator, hvilket ikke skete. For så vidt angår hvilke § 94-krav der kan godkendes henvises til [skifteretten]'s oversendelse af kæremålet til landsretten den 14. oktober 2022, der blev kodificeret af [landsretten] ved kendelse af [dato].

Kurators opgave er udover de praktiske gøremål at være skifterettens forlængede arm. Kuratorhvervet hviler således på grundlæggende høj tillid fra skifteretten til kurator og indebærer, at kurator har en helt særlig forpligtelse til bl.a. at sikre, at der ikke kan rejses tvivl om vedkommendes habilitet, jf. konkurslovens § 238. Der er tillagt kurator en række opgaver og pligter samt rettigheder, herunder til at foretage indstilling om godkendelse eller afvisning af anmeldte krav. Kurator har herved den første judicielle prøvelse, der ved klage kan korrigeres af skifteretten.

Skifteretten overtager ikke, og er ikke forpligtet til at foretage, nogen sagsbehandling på tidspunktet, hvor kurator fremlægger indstillingslisten. Listen fremlægges i skifteretten til "eftersyn" af hensyn til kreditorer og andre med interesse i boet, jf. konkurslovens kapitel 16.

Når skifteretten modtager indstillingslisten sker der ingen prøvelse, medmindre der er særlig anledning hertil. I den konkrete sag havde advokat Lars Berg Dueholm godkendt et § 94-krav og i indstillingslisten var der intet, der indikerede, at det var advokat Lars Berg Dueholm selv, der havde godkendt sit eget krav. Advokat Lars Berg Dueholm burde selv have gjort skifteretten opmærksom på sin inhabilitet, hvilket ikke skete. Tillidsforholdet mellem kurator og skifteretten blev herved brudt. Dette er en grov tilsidesættelse af kurators forpligtelser og må ligeledes anses for at være en grov tilsidesættelse af reglerne om god advokatskik.

Hertil kommer, at det af advokat Lars Berg Dueholm godkendte krav ikke er et krav der kunne godkendes som et § 94 krav, som sket, idet der netop ikke er tale om et forsøg på at tilvejebringe en fælles ordning i forhold til alle kreditorers rettigheder, men derimod om rådgivning til virksomhedens ledelse, hvilket falder udenfor konkurslovens § 94.

Forhøjelse af salærindstilling

For så vidt angår den del af klagen, der vedrører, at advokat Lars Berg Dueholm, efter at [skifteretten] havde underkendt kravet på 32.875 kr. i medfør af konkurslovens § 94, forhøjede sin salærindstilling med det tilsvarende beløb, må dette karakteriseres som uberettiget salær afregning.

Uanset at [skifteretten] som salærgodkendende myndighed nægtede at godkende det indstillede salær, og at advokat Lars Berg Dueholm tilbagebetalte beløbet til konkursboet, ændrer det ikke ved, at såvel [skifteretten] som konkursboet, er klageberettiget i sagen.

[Advokat A] har i øvrigt bemærket, at advokat Lars Berg Dueholm siden [skifteretten]'s kendelsen af [dato], har været bekendt med, at kurator var blevet anmodet om at undersøge, hvorvidt regler om god advokatskik var overtrådt.

Såfremt advokat Lars Berg Dueholm mente sig berettiget til et salær, der svarede til det oprindeligt indstillede krav med tillæg af et beløb i henhold til § 94-kravet, burde han have indstillet det samlede tilgodehavende til godkendelse som salær. Dette ville medføre, at der ikke var dækning til § 94-kravet, uanset om det var godkendt eller ej, da kurators salær er fortrinsberettiget, jf. konkurslovens § 93.

For så vidt angår advokat Lars Berg Dueholms bemærkninger om praksis for godkendelse af likvidatorkrav bemærkes, at der i den konkrete sag ikke var en forudgående likvidatoropgave. Skifterettens praksis i den situation, er således ikke

aktuel i nærværende sag. Det bemærkes dog, at skifterettens praksis i sådanne tilfælde ikke understøtter, at skifteretten ikke foretager prøvelse i forhold til listen, der ligger til "eftersyn".

Indklagede:

Advokat Lars Berg Dueholm har principalt påstået afvisning, subsidært frifindelse.

Fordringsprøvelse

Advokat Lars Berg Dueholm har til støtte for afvisningspåstanden vedrørende den del af klagerne, der vedrører fordringsprøvelses af salærkravet på 32.875 kr. bl.a. gjort gældende, at klagerne er indgivet for sent, idet klagefristen ikke er overholdt.

Til støtte herfor er bl.a. anført, at [skifteretten] den 28. september 2021 modtog oplysningerne om den berammede fordringsprøvelse vedlagt kopi af indstillingslisten, hvoraf det tydeligt fremgik, at den påtænkte fordringsprøvelse den [dato] angik et krav rejst af "[advokatfirma A]", som skifteretten i sin e-mail af 25. august 2022 selv konstaterede vedrørte advokat Lars Berg Dueholms advokatkontor.

Om skifteretten ved fremsendelsen den 28. september 2021 gennemgik, læste eller på anden vis gjorde sig konkret bekendt med indholdet, kan ikke have afgørende betydning, idet skifteretten havde muligheden herfor. Tilsvarende falder den eventuelle manglende gennemgang ikke ind under undtagelsesbestemmelsen i § 18, stk. 3, idet parterne i en verserende skiftesag må kunne forlade sig på, at skifteretten foretager den nødvendige sagsbehandling, når der i anledning af påtænkte sagsskridt fremsendes lovpligtig orientering til skifteretten. Dette gør sig i særlig grad gældende, når skifteretten inden for den almindelige tidsfrist på 1 år i § 18, stk. 2, kunne have indleveret en klage.

Til støtte for frifindelsespåstanden vedrørende denne del af klagerne, har advokat Lars Berg Dueholm bl.a. anført, at han efter sagens forløb må tage til efterretning, at fordringsprøvelsen skulle være sket med antagelse af ad-hoc kurator. Advokat Lars Berg Dueholm har beklaget den manglende anmodning herom.

Advokat Lars Berg Dueholm har videre anført, at det dog var hans opfattelse, at det anmeldte krav var et § 94-krav, samt at størrelsen heraf samt omstændighederne i øvrigt gjorde det unødvendigt at antage en ad-hoc kurator. Der er en væsentlig forskel på en fejlagtig juridisk vurdering af spørgsmålet om inhabilitet og en overtrædelse af reglerne for god advokatskik. Sagens omstændigheder og beløbets størrelse taget i betragtning er der ikke tale om en sådan alvorlighed i fejlvurderingen, at det udgør en tilsidesættelse af god advokatskik.

Det bemærkes i denne forbindelse, at der ved landets skifteretter, herunder ved

[skifteretten], er en fast praksis for, at krav på mindre beløb omfattet af konkurslovens § 94, kan godkendes af kurator uden en ad hoc kurator, selvom arbejdet er udført af kurators kontor. De enkelte skifteretters praksis om, hvad der anses for mindre beløb, er ofte ikke offentligt udmeldt, men kræver kendskab til den enkeltes skifterets praksis fra f.eks. konkrete sager. Der henvises i den forbindelse til [skifteretten]'s brev af 14. oktober 2022 med beskrivelse af praksis, der ikke var offentliggjort, ligesom der ikke før [landsretten] kendelsen af [dato] i sagen, var retspraksis på området.

Advokat Lars Berg Dueholm har videre anført, at forholdene, der medførte inhabiliteten, var skifteretten bekendt i forbindelse med fremsendelse af indstillingsliste m.v. i september 2021 uden at skifteretten gjorde opmærksom på, at der var et habilitetsproblem. Advokat Lars Berg Dueholm har bemærket, at såfremt han var blevet gjort opmærksom herpå, havde han anmodet om, at der blev udpeget en ad hoc kurator til at prøve kravet.

Det gøres gældende, at advokat Lars Berg Dueholm på intet tidspunkt tilbageholdte oplysninger for skifteretten men tværtimod var fuldt transparent. Hertil kommer, at den konstaterede inhabilitet ikke havde materiel betydning i sagen. Således fremgik det prøvede krav af det afsluttende boregnskab, hvor skifteretten herefter kunne konstatere, at kravet var prøvet i strid med rettens praksis. Advokat Lars Berg Dueholm har i den forbindelse henvist til skifterettens e-mail af 25. august 2022.

Sagen adskiller sig i afgørende grad fra praksis i andre sager om kurators inhabilitet, idet disse har omhandlet forhold, hvor inhabiliteten var uigennemskuelig for skifteretten, kreditorerne og andre. Advokat Lars Berg Dueholm har henvist til Advokatnævnets sagsnr. 2013-1715, hvor kurator var bestyrelsesformand for et selskab, der købte aktiverne ud af boet, og sagsnr. 2018-2478, hvor forholdene tillige angik kurators interesser på køberside ved salg af boets aktiver.

Advokat Lars Dueholm har videre anført, at han straks ved [skifteretten]'s henvendelse om forholdet den 25. august 2022, som foreslået af skifteretten, trak kravet tilbage, idet han nu var blevet gjort opmærksom på den mulige inhabilitet.

For at der foreligger tilsidesættelse af god advokatskik må det forudsætte, at kurator dels er inhabil efter den gældende praksis, dels ikke har oplyst skifteretten om de forhold, der gjorde vedkommende inhabil, sådan at skifteretten kunne prøve spørgsmålet. Inhabiliteten opstår først, når fordringen er omtvistet, eller der er risiko for, at den kan blive det. Habilitetsvurderingen for kurators prøvelse af krav, der hidrører fra kurators eget arbejde forud for konkursen, er væsentlig mindre sort/hvid end når der er tale om habilitet eller mangel på samme i forbindelse med udpegelse som kurator.

Henset til den manglende klare praksis for, hvornår manglende udpegelser af en ad

hoc-kurator kan være en overtrædelse af god advokatskik og den uklare og skiftende praksis, der eksisterer for skifteretterne omkring, hvornår en kurator er inhabil i forbindelse med en fordringsprøvelse, gøres det gældende, at Advokatnævnet bør være tilbageholdende med at konkludere, at det passerende i sagen er i strid med god advokatskik.

Det bemærkes i denne forbindelse, at advokat Lars Berg Dueholms undladelse af at anmode om udpegelse af en ad hoc kurator allerede er blevet sanktioneret af [skifteretten], ved at han blev afsat som kurator, da han havde handlet i strid med [skifteretten]'s praksis. [Skifteretten]'s sanktion om afsættelse blev stadfæstet af [landsretten], og der findes først herefter retspraksis, der fastslår pligten til udpegnings af ad hoc-kurator i den givne situation.

Der er en væsentlig forskel på en fejlagtig juridisk vurdering af spørgsmålet om inhabilitet og en overtrædelse af reglerne om god advokatskik. Dette bekræftes også af, at der jævnligt er sager for skifteretterne, hvor kuratorer bliver afsat som følge af konstateret inhabilitet, uden at dette medfører andre sanktioner end afsættelse som kurator. Der kan således ikke sættes lighedstegn mellem inhabilitet, der fører til afsættelse som kurator og overtrædelse af god advokatskik. Tværtimod er det tilsyneladende et fåtal af disse sager, der fører til sanktioner fra Advokatnævnet.

Forhøjelse af salærindstilling

Advokat Lars Berg Dueholm har til støtte for afvisningspåstanden vedrørende den del af klagerne, der vedrører advokat Lars Berg Dueholms salærindstilling, anført, at det følger af Advokatnævnets praksis, at nævnet ikke har kompetencen til at behandle klager, der vedrører advokaters afgørelser eller salær for arbejde udført i medfør af beskikkelse som kurator, idet disse forhold henhører under skifteretten. Advokat Lars Berg Dueholm har bl.a. henvist til Advokatnævnets afgørelse i nævnets sagsnr. 2011-3450.

Advokat Lars Berg Dueholm har til støtte for frifindelsespåstanden vedrørende denne del af klagerne bl.a. anført, at der af salærreddegørelse af 3. august 2022 bl.a. fremgik et tidsforbrug på ca. 55 juristtimer og et salærforslag på 84.252,25 kr. ekskl. moms svarende til en timepris på 1.532 kr. ekskl. moms, hvilket var en usædvanligt lav timepris. Baggrunden for salærreddegørelsen var, at boet skulle afsluttes efter konkurslovens § 143, hvorfor salæret maksimalt kunne svare til de resterende midler i konkursboet.

Det er videre anført, at han efter [skifteretten]'s henvendelse om mulig inhabilitet trak sit anmeldte § 94-krav tilbage og fortsat lagde op til en afslutning af konkursboet i medfør af konkurslovens § 143. Salærforslaget på 126.117,25 kr. ekskl. moms i den reviderede salærreddegørelse svarende ved et tidsforbrug på 55 timer til en timepris på 2.293 kr. ekskl. moms. Dette er en sædvanlig timepris i sager

ved [skifteretten] – og den er endog ofte højere.

Den blotte fremsendelse af en salærredegørelse indeholdende et efter rettens vurdering for højt salærforslag kan på ingen måde i sig selv begrunde en overtrædelse af god advokatskik.

Advokat Lars Berg Dueholm har anført, at forskellen på de to salærindstillinger var, at de midler, der var afsat til udlodning til § 94-krav i stedet indgik i boet, hvorefter boets masse blev forøget. Han anmodede herefter om, at den forøgede bomasse gik til dækning af krav efter KL § 93, ved at kuratorsalæret blev forhøjet. Denne fremgangsmåde er i overensstemmelse med retspraksis. Advokat Lars Berg Dueholm har henvist til U.2018.1032V, hvor kurator havde indstillet et salær, der svarede til det maksimale mulige salær i forhold til aktiverne i boet. Konkursboet blev afsluttet på dette grundlag. Efter boets afslutning tilfaldt der boet yderligere midler. Skifteretten fandt i sagen ikke, at der var hjemmel til, at de indkomne beløb kunne tilfalde kurator som salær. Vestre Landsret fandt derimod, at det indkomne beløb skulle tilfalde kurator som salær.

Vurderingen af, om en kurator i det konkrete tilfælde, kan få tillagt de yderligere midler som salær, foretages af skifteretten som normalt efter de sædvanlige salærparametre. I denne sag, er der anvendt et tidsforbrug, der retfærdiggør indstillingen om salær efter den forhøjede salærindstilling. Men selv, hvis dette ikke skulle være tilfældet, er salærspørgsmålet et anliggende, der alene afgøres af skifteretten og ikke af Advokatnævnet.

Såfremt skifteretten vurderede, at det indstillede salær var for højt, stod det skifteretten frit for at nedsætte salæret og dermed også beslutte, at konkursboet ikke kunne afsluttes efter konkurslovens § 143, men fortsætte med henblik på prøvelse af fordringer. Dette ville dog naturligvis ikke medføre, at kurator havde handlet i strid med god advokatskik, blot ved at indstille et salær, der ikke kunne godkendes af skifteretten.

Det er uden betydning, om advokat Lars Berg Dueholm som kurator blev vederlagt efter konkurslovens § 93 eller § 94. Ingen kreditorer led eller var i risiko for at lide tab. Det afsluttende boregnskab med salærindstilling skulle i sidste ende godkendes af skifteretten, hvor skifteretten havde mulighed for at prøve og nedsætte kuratorsalæret, jf. konkurslovens § 239, stk. 1.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 7 medlemmer.

[Advokat A] og advokat Lars Berg Dueholm, der mødte med [advokat D], gav møde for Advokatnævnet og havde lejlighed til at uddybe deres bemærkninger.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Fordringsprøvelse og godkendelse af krav:

Klager over en advokats adfærd skal indgives inden 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som klagen vedrører, jf. i retsplejelovens § 147 b, stk. 2, og i § 18 i bekendtgørelse nr. 548 af 28. april 2020 om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v.

Advokat Lars Berg Dueholm indleverede som daværende kurator i [klager 1] under konkurs den 3. august 2022 til skifteretten udkast til boredegørelse, salærindstilling og boregnskab i konkursboet.

Advokatnævnet finder herefter, at klagerne, der blev modtaget i Advokatnævnet den 10. juli 2023 er rettidigt indgivet. Nævnet har herved bl.a. lagt vægt på, at det af konkurslovens § 131 fremgår, at kurator i Statstidende indkalder til møde til prøvelse af anmeldte krav, og at kurators indstilling vedlagt anmeldelser med bilag skal ligge til eftersyn på kurators og skifterettens kontor. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at det af konkurslovens § 133 fremgår, at den, der ikke kan anerkende kurators indstilling må anlægge sag ved skifteretten.

Advokatnævnet finder på den baggrund ikke, at det forhold, at [skifteretten] den 28. september 2021 fra daværende kurator advokat Lars Berg Dueholm modtog indstillingsliste, der skulle ligge til eftersyn i skifteretten, havde anledning til at forholde sig til de anmeldte krav, der fremgik af indstillingslisten.

Det henhører som udgangspunkt under skifterettens kompetence at vurdere, hvorvidt en advokat, der er udpeget som kurator, er inhabil i forhold til at udføre det hverv, som advokaten er antaget til at udføre.

Advokatnævnet finder, at nævnet har kompetence til at behandle den del af klagerne, der vedrører, at advokat Lars Berg Dueholm som daværende kurator i [klager 1] under konkurs foretog fordringsprøvelse og godkendelse af et krav. Nævnet har herved lagt vægt på, at advokat Lars Berg Dueholm er afsat som kurator i konkursboet, og at klagerne vedrører spørgsmålet om, hvorvidt han har tilsidesat god advokatskik ved at befinde sig i en interessekonflikt i forbindelse med fordringsprøvelsen af kravet, hvilke spørgsmål rækker videre end skifterettens kompetence.

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Advokatnævnet finder, at advokat Lars Berg Dueholm groft har tilsidesat god advokatskik ved som daværende kurator i [klager 1] under konkurs at foretage fordringsprøvelse og godkendelse af kravet på 32.875 kr. inkl. moms.

Nævnet har herved bl.a. lagt vægt på, at kravet vedrørte salær for advokat Lars Berg Dueholms bistand til selskabet og selskabets direktør, inden selskabet blev taget under konkursbehandling, samt størrelsen heraf. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at [skifteretten] ved kendelse af [dato], der blev stadfæstet ved [landsretten]s kendelse af [dato], fandt, at advokat Lars Berg Dueholm som kurator var inhabil til at forestå fordringsprøvelse af kravet.

Det af advokat Lars Berg Dueholm anførte om skifteretternes praksis vedrørende kurators godkendelse af anmeldte § 94-krav, herunder det anførte om skifteretternes uklare og skiftende praksis for, hvornår der skulle udmeldes en ad hoc kurator, og at han ikke tilbageholdt oplysninger for skifteretten, ændrer ikke ved vurderingen. Nævnet bemærker i den forbindelse, at advokat Lars Berg Dueholm ved en henvendelse til skifteretten kunne have afklaret, om der skulle udmeldes en ad hoc kurator i forbindelse med prøvelsen det konkrete krav.

Ligeledes ændrer det ikke ved vurderingen, at [skifteretten] som følge af advokat Lars Berg Dueholms undladelse af at anmode om udpegning af en ad hoc kurator, har afsat ham som kurator i konkursboet.

Forhøjelse af salærindstilling

Skifteretten fastsætter efter konkurslovens § 239 kurators vederlag. Advokatnævnet har således ikke kompetence til at behandle en klage over kurators salær for behandlingen af et konkursbo.

Advokatnævnet finder, at vurderingen af, om advokat Lars Berg Dueholm har tilsidesat god advokatskik ved at ændre et oprindeligt indstillet kuratorvederlag efter tilbagekaldelse af et anmeldt krav i konkursboet, der vedrørte hans salær for bistand til selskabet og direktøren forud for konkursen, forudsætter en stillingtagen til salærindstillingen, herunder om det foreslåede salær var berettiget.

Advokatnævnet afviser på den baggrund denne del af klagerne efter dens beskaffenhed, jf. § 17, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 548 af 28. april 2020 om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v.

Konklusion:

Advokatnævnet finder, at advokat Lars Berg Dueholm i det ovenfor anførte omfang har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og Advokatnævnet pålægger derfor i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, advokat Lars Berg Dueholm en bøde på 20.000 kr.

Advokat Lars Berg Dueholm kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Herefter bestemmes:

Klagerne afvises for en del, og i øvrigt pålægges advokat Lars Berg Dueholm en bøde til statskassen på 20.000 kr.

På nævnets vegne

Mogens Heinsen